



Kim Söderström: Tal på första maj 2025

Datum

1 maj 2025

Plats

Falun

1 Kamrater, mötesdeltagare!

Det är härligt att se er alla igen!

5 För er som inte är bekanta med mig heter jag Kim Söderström och är sen i höstas förbundsordförande för svenska Byggnadsarbetareförbundet.

Men utöver det är jag dalmas och bor här i Falun med min familj.

10 Det finns många fina vårtecken.

Vårblommorna som smyger sig fram i gläntorna, gröna blad och fåglarnas sång är några.

15 Men för mig är det finaste vårtecknet, att få samlas med kamrater under de röda fanorna på första maj.

Då är det vår!

20 ”Vi bygger landet i gärning och ord” är från en vacker sång som arbetarrörelsen i Sverige sjungit i snart 100 år.

Den handlar om att det är folket som bygger landet. Tusen och åter tusen arbetare har genom generationers arbete gjort det vi kallar Sverige till ett land.

25

Vi byggnadsarbetare har byggt hus, vägar och sjukhus.

Kommunalarbetarna har fyllt sjukhusen, förskolorna och äldreboendena med välfärd åt samma folk.

30

Industriarbetarna skapar varje dag saker som bilar, stål och Falu rödfärg.

35 Varje dag skapas en mängd olika tjänster av flera olika tjänstearbetare i allt från detaljhandeln och turistnäring till handläggning av kommunala tjänster.

Överallt utförs arbete som sakta men säkert bygger landet.

40 Ur allas vårt enskilda arbete skapas en stor helhet.

Det samhälle vi lever och verkar i.

Allt en konsekvens av arbete.

45 Jag nynnar ofta på sången ”Vi bygger landet”.

Det var likadant idag, när jag var på väg till samlingen på Stora torget. Jag såg de röda fanorna vaja i vinden och då kom tonerna fram.

50 Men kamrater, ofta följs idag nynnandet av en lite oroande eftertanke.

Även om vi arbetare ständigt går till jobbet och gör det som ska göras så verkar det som att bygget av landet har avstannat.

55 I vissa fall kan det nästan ses som ett rivningsarbete.

Det som under flera decennier gjort svenskar stolta, att vara världens mest jämlika land, håller på att blekna bort.

60 Klyftorna mellan fattig och rik ökar.

Allt fler svenskar har ärenden hos Kronofogden.

65 Allt fler har svårt att betala räkningarna och sätta mat på bordet.

Sverige är inte längre jämlikhetens fyr över världen.

Skälen till det är flera.

Vi har idag en regering som med sin passivitet låter massarbetslösheten fortsätta. Det är inte bara en tragedi för den enskilda människan som står utan arbete och därmed utan god försörjning, det är också ett enormt slöseri av samhällets resurser.

75

Med en arbetslöshet på nästan 10 procent, betyder det att 1 av 10 bland oss alla inte kan vara med och bidra till att bygga landet.

80

1 av 10 förvägras möjlighet att bära stoltheten det betyder när man tillsammans skapar vårt välstånd.

Men det påverkar också starkt de 9 av tio som har arbete.

85

För varan arbete som vi alla säljer, säljs och köps som alla andra varor på marknaden.

Utifrån principen tillgång och efterfrågan.

90

Med en hög tillgång på arbetslösa sänks priset på varan arbete.

Då konkurrerar varje arbetslös arbetare om de få arbeten som finns och arbetsköparna behöver inte locka med speciellt bra villkor och löner.

95

Det är konstigt hur liberaler som älskar den fria marknaden inte verka förstå hur marknadsekonomi, alltså kapitalism fungerar.

På samma sätt fungerar det omvänt.

100

När vi har få arbetslösa måste företagen anstränga sig och konkurrera med andra företagare om arbetskraften.

Då är det bättre villkor och högre löner man måste erbjuda.

105

Arbetslöshet är alltid ett hot mot hela arbetarklassen.

Den är dålig för alla oss som lönearbetar. Men gynnar kapitalägarna som köper arbete.

110 Därför gör regerings passivitet mig förbannad. För de struntar uppenbart i
arbetslösa arbetare.

I min bransch, byggbranschen är arbetslösheten hög.

115 Byggandet av nya bostäder har i princip upphört i vårt land.

Detta samtidigt som bostadsbristen ökar.

120 Att regeringen då lägger 4,3 miljarder på att höja rotavdraget från 30 procent till
50 är för mig underligt.

ROT-avdrag, alltså skattesänkning på renovering av villor är inte det bästa sättet
att sätta fart på bostadsbyggandet.

125 Det sätter faktiskt inte alls fart på bostadsbyggandet. För ROT får inte användas
vid nyproduktion.

ROT-avdrag kan vara bra, om det exempelvis sätts in när man tror att
konjunkturen ska börja falla. Då kan det stärka upp konjunkturen.

130

Det är inte läget nu, lågkonjunkturen började för två år sedan.

Vilken regering som helst borde kunna se att detta inte kommer skapa fler jobb.

135 Det som i stället behövs är en politik för byggande av bostäder.

Stöd för byggande av hyreslägenheter, studentlägenheter och småhus vore en
politik som sänkte arbetslösheten och skapade bostäder åt vanligt folk.

140 Men mötesdeltagare,

Det är inte bara regeringens passivitet i frågan om arbetslösheten som oroar mig.

145 Vi ser också att rovdrift och kriminalitet har nästlat sig in i vår gemensamma
välfärd.

Verksamhet som skapats för att trygga alla medborgare en bra skolgång, en god

sjukvård och en trygg omsorg slits idag i sönder av privatisering och avreglering.

150

Högerpolitikens övertro på marknaden håller på att bit för bit radera hela den svenska välfärden.

I skolan har riskkapitalister satt i system att ge eleverna glädjebetyg, istället för att lägga fokus på att öka kvaliteten i själva utbildningen.

155

I sjukvården utarmar de privata vårdföretagen regionernas resurser genom att inte ha principen vård efter behov först.

160

Utan snarare enkel fakturering först. Snabba sjukvårdsinsatser som enkelt kan faktureras regionen.

Inom omsorgen vägs blöjor och tidsystem med snäva marginaler införs. Allt för att öka utdelningen till ägarna.

165

Men de senaste åren har marknadsfundamentalismen gått så långt och blivit så utbredd i välfärden att även kriminella element tagit sig in.

Svaret från liberaler är att nu behövs längre och fler reglementen, mer kontrollerande verksamhet, större insyn och översyn.

170

Mer skattepengar ska alltså gå till att kontrollera så att de privata företagen inte fuskar i välfärden.

175

För mig känns detta helt absurt!

Det är konstigt hur liberaler som älskar den fria marknaden inte verka förstå hur marknadsekonomi, alltså kapitalism fungerar.

180

I den kapitalistiska ekonomin drivs den enskilda företagaren av sitt vinstintresse.

I produktion av exempelvis gympaskor kan detta vara bra.

Om två olika tillverkare av gympaskor konkurrerar med varandra om att få sälja sina skor bör detta enligt kapitalismen natur leda till att tillverkarna försöker effektivisera och sänka sina kostnader.

185

190 För den som ska köpa gympaskor innebär det att man antingen får bättre eller billigare skor.

Det är detta kapitalismen är bra på.

195 Så fungerar marknaden. Den vill alltid generera vinst till ägaren. Men jag har en annan idé.

Vinstintresset gynnar i fallet med gympaskor både ägaren, alltså kapitalisten och konsumenten.

200 Men i fallet med exempelvis en skola blir det annorlunda.

Här har konsumenten redan betalat, via skatt, och kapitalisten får en bestämd summa, skolpeng.

205 Vinstintresset, som är den grundläggande och viktigaste drivkraften i kapitalistiska företag, kan bara tillgodoses genom att ge mindre pengar till elevernas utbildning.

Alltså, hela idén med företag i kapitalism är att de ska gå med vinst.

210 Alltså kommer alltid företag i välfärden försöka skapa mindre välfärd och ta de pengarna i vinstutdelning.

Så fungerar marknaden. Den vill alltid generera vinst till ägaren.

215 Men jag har en annan idé.

220 I stället för att anställa ännu fler kontrollanter som ska kontrollera att de privata företagen inte fuskar med skattepengarna som ska gå till välfärd, så skulle pengarna kunna gå till välfärd.

I stället för att ha privata bolag som ibland fuskar och ibland inte och därför måste övervakas skulle vi kunna skipa de privata företagen i välfärden.

225 Vi skulle kunna ha äldreomsorg som vi ägde och drev gemensamt, så att vi kan bygga relationer med personalen och låta de vara stolta bärare av verksamheten.

Vi skulle kunna ha en skola utan riskkapitalister som snålar på barnens utbildning för att kunna skicka vinsterna till skatteparadis.

230

En skola med fokus på våra barns lärande.

Vi skulle kunna avsluta marknadsexperimentet i svensk välfärd.

235 För på lång sikt händer något i ett land där det fuskas och mörkas med skattemedel.

Medborgarna tappar långsamt tilliten till det gemensamma.

240

Vi svenskar är idag beredda att avstå en stor del av vår inkomst varje månad, runt 30 procent.

Vi avstår från privat konsumtion för att vi vill att pengarna ska användas till skola, sjukvård och omsorg.

245

Men om vi känner att pengarna inte går till det vi tror, utan i stället till riskkapitalister och kriminella, då är vi kanske inte lika beredda att avstå.

250 Vanliga löntagare tjänar alltid på en modell där vi ger efter förmåga och får efter behov.

För då litar vi inte på systemet.

Så urholkas förtroendet, mellan medborgare och samhälle.

255

Om man inte litar på det gemensamma samhället, då letar man efter egna lösningar.

Privata sjukförsäkringar. Privata utbildningslösningar och egen omsorg av de äldre.

260

I samma stund kommer kraven på lägre skatt eka genom den svenska debatten.

För varför betala dubbelt?

Vinnarna på en sådan individualiserad modell kommer alltid vara de
välbeställda.

Förlorarna kommer alltid vara vi som arbetar.

270

Vanliga löntagare tjänar alltid på en modell där vi ger efter förmåga och får efter
behov.

Så låt oss stanna upp och betänka var vi är och vad som skett.

275

Den gemensamma välfärden är utsatt för ett angrepp av liberala
marknadsexperiment.

På arbetsmarknaden är löntagare tillbakapressade av hög arbetslöshet, utländsk
arbetskraft med dåliga villkor och en arbetsförmedling som helt har slagits
sönder av privatisering.

280

Inkomstklyftorna ökar och de rikaste blir rikare på vår bekostnad.

285

Är det verkligen så här vi vill ha det?

Är det detta samhälle vi ska överlämna till våra barn och barnbarn?

Om inte, så är det hög tid att vi ställer upp ett alternativ.

290

Ett alternativ till den enda vägens marknadsliberalism.

Ett alternativ som vill skapa en framtid vi kan vara stolta över.

295

Jag har några förslag:

- Avsluta de liberala marknadsexperimenten i välfärden. Låt oss använda
skattepengarna till välfärd.
- Låt oss skapa en arbetsmarknad med goda villkor.
- Det är även hög tid att svenska arbetare jobbar kortare arbetsdagar precis som i
våra grannländer. De superrika och deras lydiga megafoner håller emot, för att
det är billigare att slita och slänga arbetare. Om vi öppet och tydligt förklarar för
svenska folket att vi vill ha arbetstidsförkortning kommer de visa oss sitt stöd.
- Vi har också råd att skapa en trygg och god ålderdom för våra pensionärer. Vi

300

305 kan bara sluta ge företagen och de superrika skattesänkningar. Då har vi råd med ordentliga pensioner.

- Vi kan bygga bort bostadskrisen, i stället för att ösa pengar över välbeställda villaägare i Djursholm.
- Vi skulle kunna ha tåg som går i tid, i stället för att lägga ut verksamheten på utländska företag som vill plocka vinsterna ur landet.
- Vi skulle kunna ha elpriser som folk kan betala, i stället för en privatiserad elmarknad med främst utländska företag som plockar pengarna av vanligt folk.
- Vi skulle kunna ha mindre barngrupper i skola och förskola i stället för enorma skattesänkningar.

315 Vi skulle återigen kunna börja bygga landet.

Jag är övertygad om att många vill vara med och bygga ett samhälle där vi tar hand om varandra.

320 Jag tror få vaknar upp på morgonen och önskar få öka tillgångarna i något skatteparadis för välfärdssvindlare.

Om arbetarrörelsen ska få folkets förtroende att bygga landet stark, måste vi
325 göra det på våra villkor. Inte storfinansens.

Stå upp mot kapitalismen genom att engagera dig i den lokala fotbollsföreningen.

330 Vi måste göra upp med decennier av usel marknadsliberalism som bara gjort rika rikare och vanligt folk fattigare.

Vi kan bygga landet, men vi måste slänga ut månglarna och profitörerna!

335 Samhället måste byggas för alla av alla.

Det måste falla på hela arbetarklassen att delta i planeringen och utförandet av samhällsbygget.

340 Det är bara genom att vi gör det tillsammans och med lokal kunskap som själva bygget blir stabilt.

345 I ett Sverige som organiseras och planeras underifrån blir det svårt för kapitalets lobbyister att gnida sig mot makten.

I ett Sverige där frågor avgörs på lokala fackföreningsmöten,
bostadsrättsföreningar eller byastämmor ställs friskolelobbyisterna utanför.

350 I ett Sverige där föreningslivet är starkt är kapitalet svagare.

Så var med och bygg landet.

355 Stå upp mot kapitalismen genom att engagera dig i den lokala fotbollsföreningen.

Så bygger vi landet, så krossar vi orättvisan, ett lokalt demokratiskt möte åt gången.

360 Jag hoppas vi ses i den kampen för en bättre morgondag kamrater!

Tack!

365 **Källa**
<div>Manuskript hämtat från dalademokraten.se (2025-05-02)</div>

Taggar
2020-tal, 2025, Facklig kamp, Första maj, Man

370 **URI**
<https://www.svenskatal.se/tale/kim-soderstrom-tal-pa-forsta-maj-2025>

375

380